

DÍSZTEREM

A Székház legünnepélyesebb terme az első emeletről nyíló, kétszintes Díszterem, a tudományos élet legrangosabb eseményeinek – köztük az Akadémia közgyűléseinek, díjátadóknak –, de egyes, a nagyközönségnek szánt kiemelt rendezvényeknek is a színhelye. A terem – Eötvös József szavaival – a nemzet méltóságához illő befejezése 1887–1892 között zajlott. Lotz Károly falképei a magyar művelődéstörténet nagy korszakait mutatják be. A nagyterem Duna

felé eső oldalának középső falképe Szent István, a tőle balra lévő Könyves Kálmán, a tőle jobbra lévő Nagy Lajos király korát idézi. A vele szemközti oldalon középen Mátyás király, balra a reformáció és az ellenreformáció nagy alakjai, jobbra Zrínyi Miklós látható. A mennyezetben és az ablakok feletti lunetták mezőiben a tudományágakat jelképező festmények kaptak helyet. A terem karzatait salzburgi vörösmárvány oszlopok tartják, az emeleti szinten a tudományokat és a művészeteket szimbolizáló gipszkariatidák találhatók.

MŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY

A harmadik emelet felülvilágításos termeiben kapott helyet az Akadémia Képtára, a Művészeti Gyűjtemény. A Székháznak már tervezésekor egyik alapvető rendeltetése volt az Esterházy-gyűjtemény befogadása, amely a Szépművészeti Múzeum megépüléséig volt itt látható, majd helyére 1939-ig a Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi Képcsarnoka került. A 20. század végén az eredeti díszítés maradványai nyomán felújított termekben nyílt meg a Művészeti Gyűjtemény, amelyben az intézmény legbecselesebb műtárgyait helyezték el.

LÁTOGASSON EL ÖN IS AZ MTA SZÉKHÁZÁBA!

Az Akadémia Székháza rendszeresen megnyitja kapuit a nagyközönség előtt. A **Magyar Tudomány Ünnepe** minden év novemberében megrendezett programsorozatának kiemelt részét alkotják a Székházban tartott tudomány-népszerűsítő előadások, amelyeken két héten át minden este aktuális, közérdeklődésre számot tartó kérdések legfrissebb kutatási eredményeit foglalják össze élvezetes, közérthető formában a téma neves szakértői.

A második emeleti Nagyterem ad otthont az **Akadémiai Filmklubnak**, ahol az ingyenes vetítések után a közönség a filmek készítőivel és az adott tudományterület szakértőivel beszélgethet a bemutatott alkotásról.

A MTA palotájának reprezentatív belső terei művésztörténészek szakértő vezetése mellett több kulturális esemény keretében is megtekinthetők: minden év májusában a Nemzeti Örökség Intézete által szervezett **Emlékhelyek Napja** alkalmából, a június végi **Múzeumok Éjszakáján**, továbbá szeptemberben a **Kulturális Örökségek Napjain**. Az MTA legértékesebb műtárgyait bemutató **Művészeti Gyűjtemény** hétfőn és pénteken 11.00–16.00 óra között látogatható, ezenkívül gyakran rendeznek az épületben időszakos kiállításokat is.

Az állandó és időszakos rendezvényekről bővebb információ az MTA honlapján olvasható: www.mta.hu

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ALLEGÓRIÁJA

A Művészeti Gyűjtemény reprezentatív Félköríves termének kiemelt helyén látható olajfestmény motívuma ihlette a Magyar Tudományos Akadémia címerét. Az 1831-ben Széchenyi István megrendelésére készült mű Johann Nepomuk Ender alkotása. A képen Hébé, a görög mitológiában az ifjúság istennője, az örök életet adó nektár őrzője a tudomány és a művészet italával kínálja a sasként megjelenített magyar nemzetet. Pajzsa közepén Magyarország címere, a kerületén körbefutó kép Attila és Leó pápa Róma előtti találkozását ábrázolja. A táj hangulata borús, de a háttérben már kezd derülni. A kép alatt az Akadémia jelmondata olvasható: „Borúra derű.”

A Magyar Tudományos Akadémia Székháza

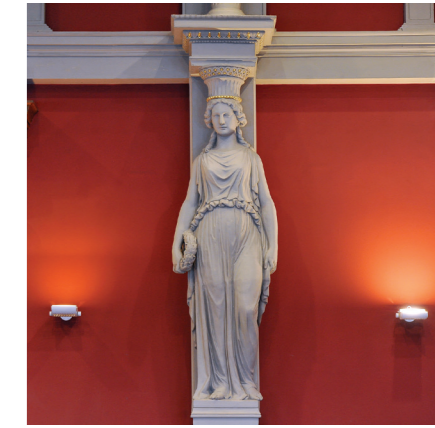
„S AZ ANYAGI TŐKE, MELYET HONFI
INDULATTAL AZ ÖNTUDATOS ÁLDOZATKÉSZSÉG
GYŰJTÖTT, HOVA TOVÁBB SZELLEMI TŐKÉVÉ
VÁLTOZIK ÁT, MELY SZÁZ ALAKBAN,
DE EZER ÁLDÁS KÉPÉBEN VISSZAHÁRUL
A NEMZETRE.”

(BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF)

A SZÉKHÁZ BELSŐ TEREI

A Székházban található a vezető tisztségviselők irodái, a Díszterem mellett több kisebb előadóterem, mint az első emeleti Felolvasóterem és Képes terem, illetve a második emeleti Nagyterem és Kisterem, a Művészeti Gyűjtemény, az Akadémiai Levéltár, az MTA Könyvtár és Információs Központ különgyűjteményei – a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye, valamint a Keleti Gyűjtemény –, továbbá a Tudósklub és a Tudós kávézó. A reprezentatív termek mellett figyelmet érdemelnek a számos műalkotással díszített folyosók és az impozáns lépcsőház is.

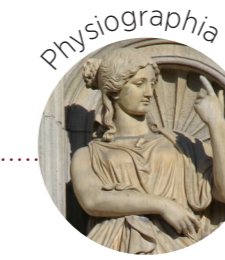
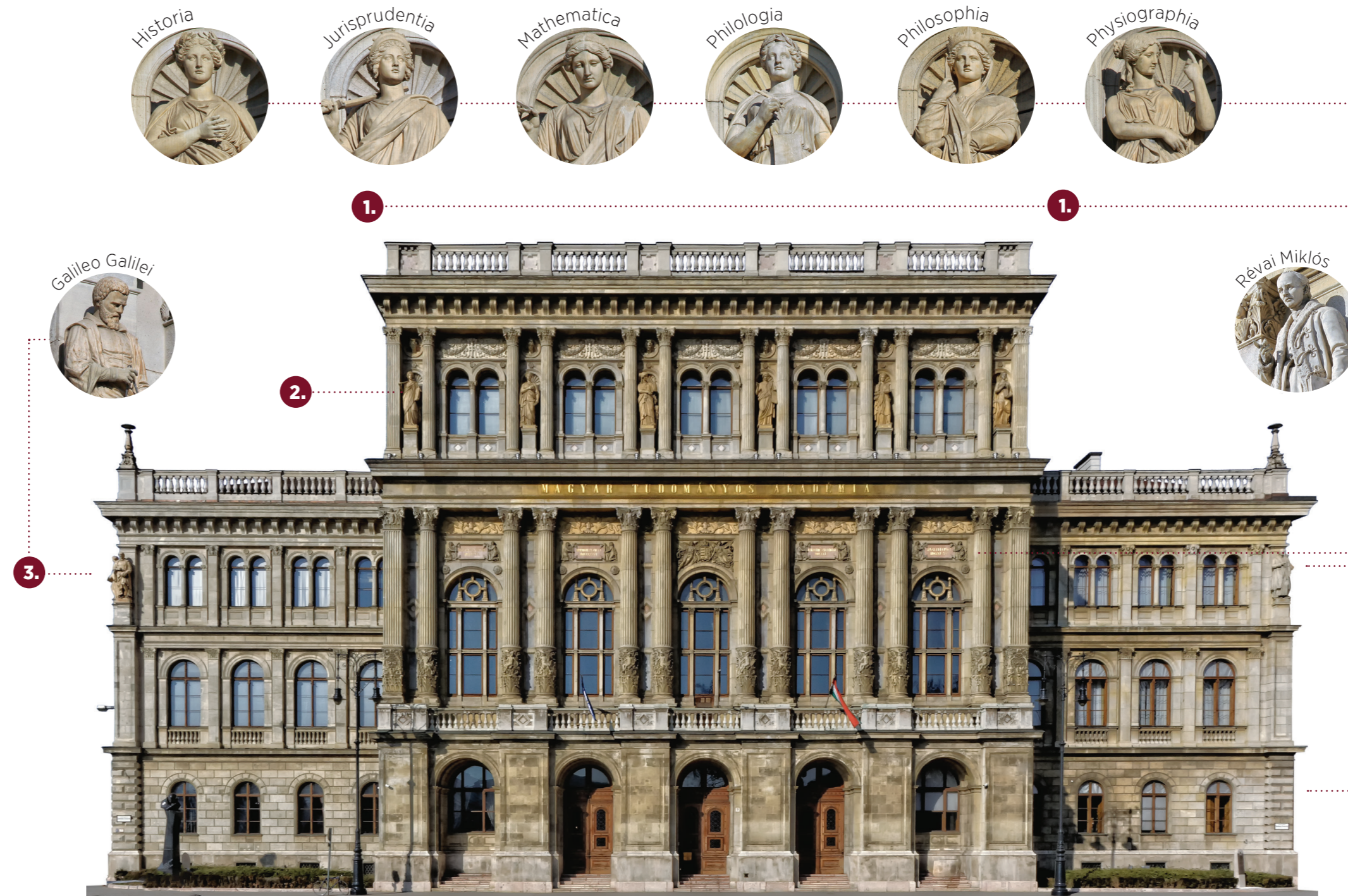

A SZÉKHÁZ TÖRTÉNETE

1825-ös alapítását követően az Akadémiának még több évtizedig nem volt saját épülete, bérelt helyiségekben működött, üléseit a pesti Vármegyeházán tartotta. A helyzet megoldására az Akadémia vezetése 1859-ben országos gyűjtést szervezett, amelynek köszönhetően az intézmény végre méltó otthonra lelt. A palota építésének tervezési programjával a kor nagy építészeti szaktekintélyét, Henszlmann Imrét bízták meg. Az Építési Bizottság tervpályázatokkal kapcsolatos tevékenysége széles társadalmi visszhangot váltott ki. Az épület stílusáról folytatott heves viták után végül Friedrich August Stüler, a Berlieni Építészeti Akadémia kiváló mestere alkotását fogadták el – a pályázatra érkezett tervek közül kétségkívül a legkiemelkedőbbet. 1862 tavaszán megkezdődtek a kivitelezési munkák, melyeket a tervező, Friedrich August Stüler képviselőjében tanítványa, Szkalnitzky Antal, az Akadémia részéről pedig Ybl Miklós irányította. Az ünnepélyes megnyitóra 1865. december 11-én került sor. A 35,5 m magas, mintegy 11 000 m² alapterületű palota az első neoreneszánsz stílusú középület Magyarországon, architektúrája és szelleme döntően befolyásolta a magyar építészet további alakulását, megelőlegezte a kiegyezés utáni városépítés fő stílustendenciáját.

A Székházzal egy időben az Arany János utca felőli oldalon Ybl Miklós tervei alapján felépült az akadémiai bérház is. Az idők során jelentősen átalakított épületben ma az MTA Könyvtár és Információs Központ található.

Az MTA közeljövőben tervezett nagyberuházásai között szerepel a Székház több mint 150 éves épületének teljes körű felújítása is. A rekonstrukció magába foglalja az Akadémia kincseit bemutató, állandó kiállítási tér megújítását és bővítését is.

1. Az épület középtömbjének négy felső sarkát 1881-ig szárnyas szfinxek díszítették.
2. A több mint 150 éves épület homlokzatán a tudományágakat megszemélyesítő, allegorikus nőalakok láthatók, a főhomlokzat felső emeletén balról jobbra haladva: Historia, Jurisprudentia, Mathematica, Philologia, Philosophia és Physiographia; a dunai homlokzat felső szintjén: Archeologia, Cosmographia, Poesis és Politica.
3. Az oldalszárnyak sarkain, illetve végein a tudomány kiemelkedő képviselőinek szobrai találhatóak. A dunai homlokzaton Newtoné és a második világháború idején megsemmisült Raffaello-szobor helyén Lomonoszové, a Széchenyi tér felől Galileié és egyedüli magyarként Révai Miklós nyelvészé, az Akadémia utcai homlokzaton pedig Descartes-é és Leibnizé.
4. A főhomlokzat ablakai felett elhelyezett márványtáblák feliratait a Székház tervezését és felépítését koordináló Építési Bizottság fogalmazta. A szövegek az Akadémia alapításának és építésének főbb mozzanatait örökítik meg:

HAZAFIAK ALAPÍTOTTÁK MDCCCXXV.
MŰKÖDNI KEZDETT MDCCCXXXI.
NEMZETI RÉSZVÉTE EMELTE MDCCCLX.
HÁZA FELÉPÜLT MDCCCLXIV.
5. Holló Barnabás domborműve az Akadémia alapításának híres pillanatát tárja elénk (1825. november 3.).

